

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1562 usque ad annum 1563

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011860X

§. 29. Cardinalis Mantuani responsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66641)

§. XXIX.

Sæcul. XVI.
A.C. 1562.*Cardinalis Mantuani responsum.*Pallav. c. 3.
num. 5.

Ad hunc sermonem Cardinalis Mantuanus ita respondit: Illustrissime & Reverendissime Domine, inter ceteras Christianæ Reipublicæ misérias, & calamitates, quarum memoriam Sacra Synodus neque deponere, neque sine lacrimis repetere unquam potest, nulla ejus animam cura, magis anxium, & sollicitum semper habuit, quam seditiones & bellici tumultus, qui Religionis causa in florentissimo Galliarum Regno commoti ac concitati dicerentur, nam cum omni tempore, Regnum illud firmissimum Catholicæ veritatis præsidium & columnen jure optimo habitum fuerit, cogebatur Sancta Synodus incredibili dolore affici, cum intelligeret ejusmodi factam esse rerum commutationem, ut non in una, aut altera, sed in pluribus ejus Provinciis omnia fere impietas, cædes, vastitas occupasse videretur: accedebat præterea ad augendam doloris acerbitatem, quod nuntiabatur, nobilissimos gentis vestræ proceres, quod scilicet alii Orthodoxam fidem labefactatam & eversum, alii defensam & conservatam maxime cuperent, tanto ardore ad arma concurrisse, quanto olim Christianissimi Reges vestri totius Gallici nominis consensu, pro Christiana Religione propaganda,

M m 4 da,

Sæcul XVI
A C. 1562.

da, ejusque dignitate recuperanda, difficilima sæpe bella suscepissent, & consecissent, verum antea cum hæc mala Sancta Synodus multorum fama, & auditione accepisset, graviter sane dolebat, & præsentem inclyti Regni statum maxime deplorabat, ita tamen, ut facilius crederet multo, si miserabiliorem ejus fortunam videre posset, quam aurium sensu perceperat, cernere etiam oculis, & propius omnia ejus vulnera intueri, ac penitus pernoscere licuisset. Quod quidem illi nunc in sperato quodam modo contigit: etenim illustrissima, & Reverendissima Amplitudo vestra, Christianissimi Regis literas, quæ nuper recitatae sunt, oratione sua subsecuta, ea verborum copia, gravitate, prudentia, Gallicarum rerum statum & conditionem exposuit, ut eas non commemorasse, sed earum veluti expressam imaginem omnium oculis subjecisse videatur: quare constanter Sancta Synodus affirmat, se nullas ei proprias doloris partes concedere, verum eo acerbius hanc calamitatem ferre ait, quo Amplitudo vestra, Matris charissimæ, ac Dulcissimi Filii ærumnas & incommodes defleat, ac conqueratur, sed tamen in tantis malis animum erigit & confirmat, siquidem brevi futurum confidit, ut Deus reddat puero Regi pristinam Majorum suorum, & præsertim Avi, parentis, ac Fratris clarissimorum Regum virtutem & fortitudinem.

Sæcul. XVI.
A.C. 1562.

nem, qua non solum nefarios hostium co-
natus reprimere, & audaciam ulcisci queat,
sed in terra etiam ætate singulare aliquod
pietatis exemplum ad pulcherrimi facti imi-
tationem posteritati prodere; deinde vero
cum divina clementia, atque misericordia,
& S. D. N. Pii Pontificis Maximi opera
& auctoritate hoc Sanctum generale Con-
cilium coactum sit, si unquam antea, nunc
certe maxime sperandum est, fore, ut, ve-
rus Dei cultus, discussa errorum caligine,
ab omnibus agnoscat, mores emendentur,
pax & tranquillitas Ecclesie restituatur:
qua in re; quemadmodum adhuc Sancta Sy-
nodus omnem diligentiam adhibuit, ut quæ
sui muneris & officii esse intelligebat, ad-
juvante Domino persiceret, ita in posterum
nihil se de ea cura remissuram: verum si
fieri possit, aliquid potius ad eam studii &
industriæ addituram esse pollicetur, ac spon-
det. Neque vero Illustrissime Domine, te
impulsore tantum, atque hortatore, sed mul-
to magis (quod summæ felicitatis loco ha-
bendum existimat) adjutore & consiliario
id faciet; novit enim, quanta tua sit opti-
marum artium, & præcipue sacrarum li-
terarum scientia, maximarum rerum usus,
atque apud Regem potentissimum tractatio,
summosque Principes existimatio, & auctori-
tas, & quod caput est, pietas in Deum,
vitæ integritas, & innocentia, ac veræ &
Catholicæ Religionis sincerum studium, quæ
M m 5 qui-

Sæcul. XVI.
A.C. 1562.

quidem tot & tanta sunt, ut quid potissimum in te homines laudare debeant, maximarum virtutum cumulum, an in quoque genere absolutam, & perfectam earum formam, merito dubitari possit, illud autem exploratissimum Sancta Synodus habet, tam multa ab Illustrissima Amplitudine vestra, ad communis causæ utilitatem adjumenta allaturum iri, ut sibi nunquam minus jucundam ejus adventus memoriam futuram confidat, quam ille ipse dies, quo venientem excepit, lætissimus, & jucundissimus omnibus illuxisse visus est. Itaque Illustrissime Domine, omnes hi sancti Patres, quod tam longo, difficili & periculoso itinere suscepto, ad tuendam Sanctæ Matris Ecclesiæ dignitatem, tanta animi alacritate accurrerit, quod salvus & incolumis cum tot gravissimorum Patrum comitatu adveneris, quod tua præsentia, auctoritate, splendore frui liceat, primum Deo immortali maxime gratias agunt, deinde tibi ex animo gratulantur, faustaque omnia, ac felicia a Domino precantur. Ceterum quæ vel de communibus Catholicæ Ecclesiæ rebus, vel de privatis Gallicarum Ecclesiarum commotibus proponenda erunt, ea Sancta Synodus, quotiescunque Regiis Oratoribus, Viris præstantissimis, vel Illustrissimæ Amplitudini vestræ, de iis dicendi locus, & potestas dabitur, libentissime exaudiet: neque enim dubitat, quin ejus Regis nomine, qui pueritæ

ritæ commendationem a pietatis acerrima Sæcul. XVI.
 defensione duxerit, cujuscunque in omni vita A.C. 1562.
 præcipuum ornandæ, atque amplificandæ Re-
 ligionis studium esse debeat, illa proponan-
 tur, quæ inprimis cum vera Dei gloria,
 perpetuaque Sanctæ ejus Ecclesiæ utilitate,
 & summa Apostolicæ Sedis dignitate, &
 amplitudine conjuncta esse videantur.

§. XXX.

*Cardinalis Mantuani responsura Ja-
 drensi Archiepiscopo con-
 tinuatam.*

Hiscæ propositis Mantuanus perorandi Pallav. l. 19.
 locum cessit Jadrensi Archiepiscopo, c. 3. n. 5.
 qui hanc in sententiam differebat: „A-
 „cerbum dolorem passa est Synodus ob
 „Galliæ seditiones, cum intelligeret,
 „Regnum illud inclytum, quod semper
 „firmissimum quasi propugnaculum Ca-
 „tholicæ veritatis perstiterat, nunc
 „propter controversiam Religionis cam-
 „pum miserabilem fragis, cladisque e-
 „vasisse, adeoque Galliæ Proceres in-
 „ter se confligere tam ardentem, quam
 „antea conjunctim bella Religionis gra-
 „tia gesserant: crediderunt prius Patres,
 „ipforum tristitiam plurimum auctum
 „iri, si forte Galliæ calamitates non
 „audiissent, sed adspexissent, & pla-
 „ne id ipsis eo die accidit improvise,
 „dum